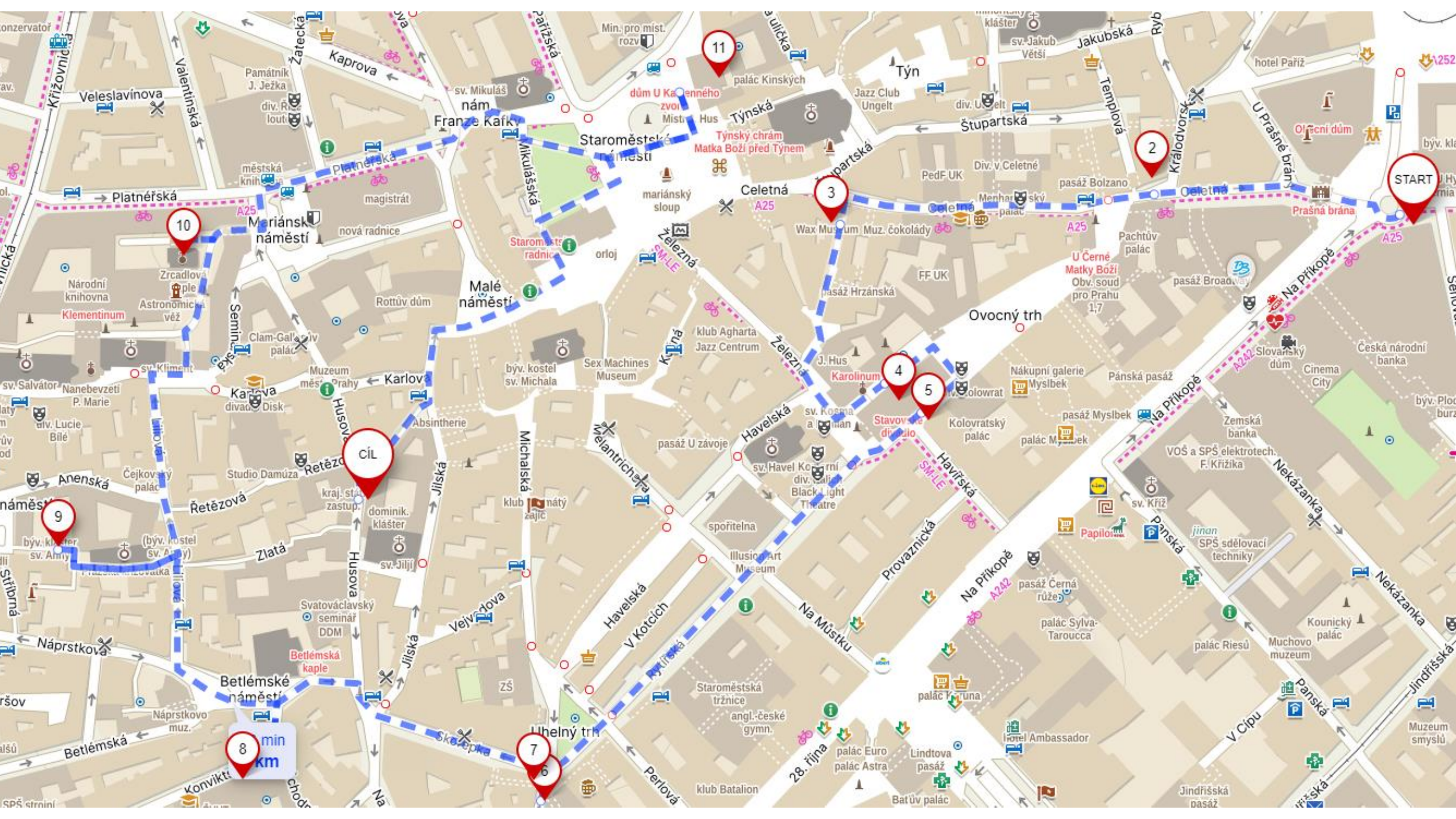

An aerial photograph of the Old Town (Staré Město) in Prague, Czech Republic. The Vltava River flows through the center, with several bridges crossing it. The surrounding area is densely packed with historic buildings, many with red-tiled roofs. A large green island is visible in the river. The text "STARÉ MĚSTO" is overlaid in the center in white capital letters.

STARÉ MĚSTO

Start (1) – HOSTINEC U ČERNÉHO KONĚ

Hostinec U Černého koně stával v ulici V ALEJÍCH (dnešní Příkopy). Dnes v těchto místech stojí budova České národní banky.

Bydlel zde Ludwig van Beethoven při své cestě do Prahy v červenci 1812, kdy si přijel vyřídit své finanční záležitosti. Hotel patřil ve své době k nejrenomovanějším pražským ubytovacím zařízením.

"Staré Město sestává z větší části z paláců a několika hostinců, mezi nimiž je nejslavnější "U černého koně". V tomto hotelu bydlívají bohatí cizinci."

(Charles Sealsfield)

2 – DŮM U ZLATÉHO ANDĚLA

- Barokní dům byl postaven před rokem 1725 a v roce 1860 klasicistně přestaven Josefem Šimou. Dům se jmenuje po svém domovním znamení – Zlatý anděl. Nachází se v ulici Celetná 588/29.
- Bývala zde kavárna, kterou často a rád navštěvoval Wolfgang Amadeus Mozart a hrával zde kulečnick. V kavárně vystupoval harfenista Häussler přezdívaný Copánek, pro kterého složil Mozart při jednom ze svých pobytů v Praze několik variací.
- Dnes je v objektu umístěn hotel, v jehož kavárně můžeme vidět studnu středověkého domu.

3 – DŮM U ČERNÉHO SLUNCE

- Dům U Černého slunce se nachází na Starém Městě v Praze v Celetné ulici 556/8. Byl postaven ve 14. století v gotickém stylu, poté v 16. století renesančně přestavěn, současný vzhled je barokní.
- Žili zde manželé Duškovi, blízcí přátelé W. A. Mozarta. Duškovi byli ve společnosti vysoce postavení a patřili neodmyslitelně do pražského hudebního života. František Xaver Dušek byl známý hudební skladatel, virtuóz a profesor hudby, jeho o 23 let mladší manželka Josefína Dušková byla slavná operní pěvkyně.
- V domě v Celetné nežili Duškovi dlouho - přestěhovali se do domu na Malé Straně a v létě také často pobývali na svém venkovském letním sídle Bertramka. Manželé Duškovi nehostili v Praze jen W. A. Mozarta, ale i mladého Beethovena. Josefína Dušková byla také první interpretkou jeho koncertní árie Ah, perfido.

BYL V TOMTO DIVADLE SVĚDKEM
TRIUMFÁLNÍHO ÚSPĚCHU SVÉ OPERY
FIGAROVA SVATBA V LEDNU 1787.
A ŘIDIL ZDE SVĚTOVÉ PREMIERY
SVÝCH OPER
DON GIOVANNI · 29 · ŘÍJNA 1787 ·
A LA CLEMENZA DI TITO · 6 · ZÁŘÍ 1791 ·
KOMPOVANÉ PRO PRAHU ·
CÍTIL SE V ČESKÉM PROSTŘEDÍ ŠTASTEN ·
PROHLÁSIL, ŽE JEHO ORCHESTR
JE V PRAZE A ŽE MU JEHO PRAŽANÉ
ROZUMĚJÍ ·
DIVADLO, KDE BYL OSOBNĚ PŘE-
ZŮSTALO V PODSTATĚ
V PŮVODNÍM STAVU ·

4 – STAVOVSKÉ DIVADLO

- Stavovské divadlo bylo postaveno v letech 1781 –1783. Tuto klasicistní budovu dal postavit hrabě František Antonín Nostic, podle nějž také nesla název Nosticovo divadlo. Nachází se na Ovocném trhu na Praze 1, oficiálně v Železné ulici, i když hlavní vstup je z ulice Rytířské. Kapacita divadla byla původně vyšší než dnes, divadlo pojalo až tisíc návštěvníků.
- Činnost divadla byla zahájena 21. dubna 1783 uvedením Lessingovy tragédie *Emilia Galotti*. Hrabě Nostic měl zájem, aby v divadle byly uváděny i italské opery. V průběhu roku 1786 zde byla s velkým úspěchem uváděna Mozartova opera Figarova svatba, která ve Vídni úspěšná nebyla. Po tomto obrovském pražském úspěchu proto do Prahy přijel sám W. A. Mozart a 20. 1. 1787 v Nosticově divadle operu Figarova svatba osobně dirigoval.
- Pro Prahu pak složil Mozart operu Don Giovanni, premiéru měla 29. 10. 1787 a Mozart ji opět sám dirigoval. Premiéru zde měla i opera *La clemenza di Tito*, která byla uvedena v roce 1791 u příležitosti korunovace císaře Leopolda II. českým králem.
- V divadle byla uvedena i některá díla L. van Beethovena: Carl Maria von Weber zde 26. 11. 1814 uvedl Beethovenovu operu Fidelio. František Škroup, který byl od roku 1837 kapelníkem divadla, byl velkým propagátorem Beethovenova díla a nechal zde znovu uvést jeho operu Fidelio a poprvé zde díky němu zazněla i Beethovenova 8. symfonie.

5 – DŮM U MODRÉHO HROZNU

- Naproti Stavovskému divadlu je dům U Modrého hroznu. Je to dřívější divadelní kavárna, kterou rád navštěvoval Mozart. Do kavárny tehdy údajně vedla chodba přímo z divadla. V 19. století se dům zbořil, ale později se postavil znovu a dnes je tam obchod La Borsa a nad ním aukční společnost Dorotheum. Přestože budova dnes již vypadá trochu jinak, stále má na památku ve štítu v nejvyšší části budovy vyobrazen modrý hrozen. Stojí přímo proti Stavovskému divadlu směrem k Havířské ulici, Ovocný trh 582/2.

6 – PLATÝZ

- Palác Platýz je rozsáhlý palác městského typu s nádvořím. Objekt je chráněn jako kulturní památka České republiky. Na místě dnešního paláce stávaly do roku 1347 tři domy. Roku 1405 přešel palác na pražského podnikatele Jana Bradatého ze Stříbra. Poté palác roku 1586 zakoupil císařský rada a sekretář Rudolfa II. Jan Platais z Plattenštejna, jehož jméno palác nese. Ten nechal upravit fasádu v renesančním stylu. Roku 1637 palác získal hrabě Jan ze Šternberka. Šternberkové iniciovali barokní úpravy a z této doby také pochází průchod přes dvůr mezi Uhelným trhem a Národní třídou.
- V roce 1787 zde pobýval Mozartův libretista Lorenzo da Ponte, autor libreta k opeře Don Giovanni.
- Dům je spojen i se jménem L. van Beethovena, neboť v letech 1840 a 1846 zde byly uvedeny Ferencem Lisztem klavírní koncerty, na jejichž programu byla i Beethovenova díla. Koncert v roce 1840 byl zahájen Beethovenovou Měsíční sonátou.
- Ferenc Liszt byl velkým propagátorem Beethovenova díla v Praze. Na domě paláce Platýz u vchodu z Uhelného trhu je umístěna také busta F. Liszta.

Mit hoher Bewilligung
von
FR. LISZT
SAALE zum PLATTEIS
Donnerstag den 5. März
um halb zwölf Uhr Mittags ein
CONCERT
in großen Saale herein.

1. Concert in G-Dur Op. 111 von Ludwig van Beethoven
2. Concert in A-Dur Op. 111 von Ludwig van Beethoven
3. Concert in C-Dur Op. 111 von Ludwig van Beethoven
4. Concert in G-Dur Op. 111 von Ludwig van Beethoven

5. Concert in G-Dur Op. 111 von Ludwig van Beethoven
6. Concert in A-Dur Op. 111 von Ludwig van Beethoven
7. Concert in C-Dur Op. 111 von Ludwig van Beethoven
8. Concert in G-Dur Op. 111 von Ludwig van Beethoven

Alle Preise sind in Reichsmark angegeben. Die Eintrittspreise sind in Reichsmark zu zahlen. Die Karten sind an den Verkaufsstellen zu haben. Die Karten sind an den Verkaufsstellen zu haben.

7 – DŮM U TŘÍ ZLATÝCH LVŮ

- Dům U Tří zlatých lvů se nachází na Uhelném trhu 420/1 na Starém Městě. Jedná se kulturní památku a v současné době se v domě nachází oblíbená restaurace.
- Dům je známý hlavně tím, že v něm byl v roce 1787 ubytován Wolfgang Amadeus Mozart. Jednalo se o jeho druhou návštěvu Prahy a byl sem pozván manžely Duškovými, se kterými se velmi důvěrně přátelil. Při svém pobytu zde dokončoval operu Don Giovanni. Hudebních nápadů měl dostatek, ale potřeboval texty, a tak údajně házel ovoce na okna protějšího domu Platýz, kde byl ubytován jeho libretista Lorenzo da Ponte, aby ho vzbudil a donutil pracovat.
- Jelikož se ale dům U Tří zlatých lvů nacházel na rušném trhu, začalo tam být na Mozarta příliš hlučno, přesunul se na pozvání manželů Duškových do jejich letního sídla Bertramka, kde operu dokončil.

8 – BÝVALÝ JEZUITSKÝ KONVIKT

- Jezuitský konvikt s kostelem sv. Bartoloměje postavili jezuité v letech 1659–1731. V letech 1853–1949 zde působily Šedé sestry. Ty vystřídala státní bezpečnost, která objekt užívala do 70. let 20. století. Areál byl opraven po roce 1990. Jedná se o vrcholně barokní chrám od K. I. Dietzenhofera z let 1726. Vchod do kostela směřuje do dvora, z ulice Bartolomějská je vidět jen jednoduchá zadní část. Kostel byl jako mnoho jiných v druhé polovině 18 stol. na pár let zrušen, aby mohl být později opět obnoven kongregací Šedých sester. Dochovaly se původní nástěnné malby od V. V. Reintera.
- Budovu bývalého jezuitského konviktu najdeme v Konviktské ulici 291/24 a v jeho refektáři se konaly tři veřejné klavírní koncerty Ludwiga van Beethovena - první 11. 3. 1796 a další dva na podzim 1798, kdy Beethoven krátce (asi 2-3 týdny) pobýval v Praze podruhé.

DER ANSAROF IM UMKREIS DER ALTSTADT.

9 – SCHÖNFELDOVA TISKÁRNA

- Tiskárna sídlila v budově bývalého Anenského kláštera na Anenském náměstí. Tento klášter byl v rámci josefinských reforem v roce 1782 zrušen a objekt poté zakoupil podnikatel Jan Ferdinand rytíř ze Schönfeldu a v roce 1795 zde zřídil tiskárnu. Vydával a tiskl v ní mimo jiné také Schönfeldovy poštovské noviny – Prager Oberpostamts-Zeitung.
- V příloze těchto novin z 3. 7. 1812 se dochovalo oznámení Beethovenova příjezdu do Prahy 1. 7. 1812.
- Jednalo se o krátkou Beethovenovu návštěvu Prahy, kdy na cestě do Teplic Prahou projížděl a zdržel se asi 4 dny, aby si vyřídil finanční záležitosti u knížete Kinského stran vyplácení doživotní renty. Při této návštěvě Prahy se Beethoven ubytoval v hostinci U Černého koně (Schwarzer Ross) na třídě V Alejích (dnešní Příkopy).

10 – KLEMENTINUM

- Klementinum je bývala jezuitská kolej. Byla otevřena v roce 1556, poté prošla řadou stavebních úprav. Jde o druhý největší stavební celek v Praze, hned po Pražském hradě.
- V areálu Klementina se dnes nachází Národní knihovna České republiky, jsou zde uloženy nejcennější rukopisy a všechny knihy vydané od roku 1807 na území Čech.
- Nachází se zde také Zrcadlová kaple, která do roku 1923 (s několika přestávkami) sloužila jako bohoslužebný prostor. Od roku 1936 se využívá pro promoční slavnosti a jako koncertní síň.
- Na varhany v Zrcadlové kapli prý při své návštěvě Prahy hrál i sám W. A. Mozart.
- V předsálí Zrcadlové kaple stojí busta W. A. Mozarta, vytvořená Emanuelem Maxem roku 1837. Byla zhotovena podle voskového odlitku Mozartovy tváře, který byl pořízen ještě za Mozartova života. Socha je proto velmi věrnou podobou Mozarta.

11 – PALÁC KINSKÝCH

- Na místě dnešního paláce ve středověku stávaly dva starší domy. Dnešní rokokový palác byl postaven pro hraběte Jana Arnošta Goltze († 1765) z pruského rodu Goltzů. Po smrti hraběte Goltze koupil roku 1768 palác kníže Rudolf Kinský. V době vlastnictví rodu Kinských byly interiéry přestavěny klasicistně.
- Ferdinand Kinský s dalšími partnery se zavázal vyplácet Beethovenovi pravidelný plat – 1. 3. 1809 uzavřeli s Beethovenem smlouvu, podle které mu bude doživotně vyplácena částka 4 000 zlatých ročně v pololetních termínech. Tuto trvalou rentu se zavázali vyplácet kníže Ferdinand Kinský (1800 zl.), arcivévoda Rudolf (1500 zl.) a kníže František Lobkovic, vévoda roudnický (700 zl.). Jednání mezi Beethovenem a Ferdinandem Kinským probíhalo právě v tomto paláci.

Cíl – 12 – KOSTEL SV. JILJÍ

- Kostel sv. Jiljí je gotický kostel románského původu, vysvěcen byl v roce 1371 arcibiskupem Janem Očkem z Vlašimi za přítomnosti krále Karla IV.
- Nemáme doklady, že by Mozart nebo Beethoven při svých návštěvách Prahy tento kostel navštívili, i když zcela vyloučeno to není.
- Místo je však pro nás zajímavé tím, že se zde natáčela scéna ze slavného filmu Amadeus režiséra Miloše Formana. Točila se zde Mozartova svatba s Constanze Weberovou.

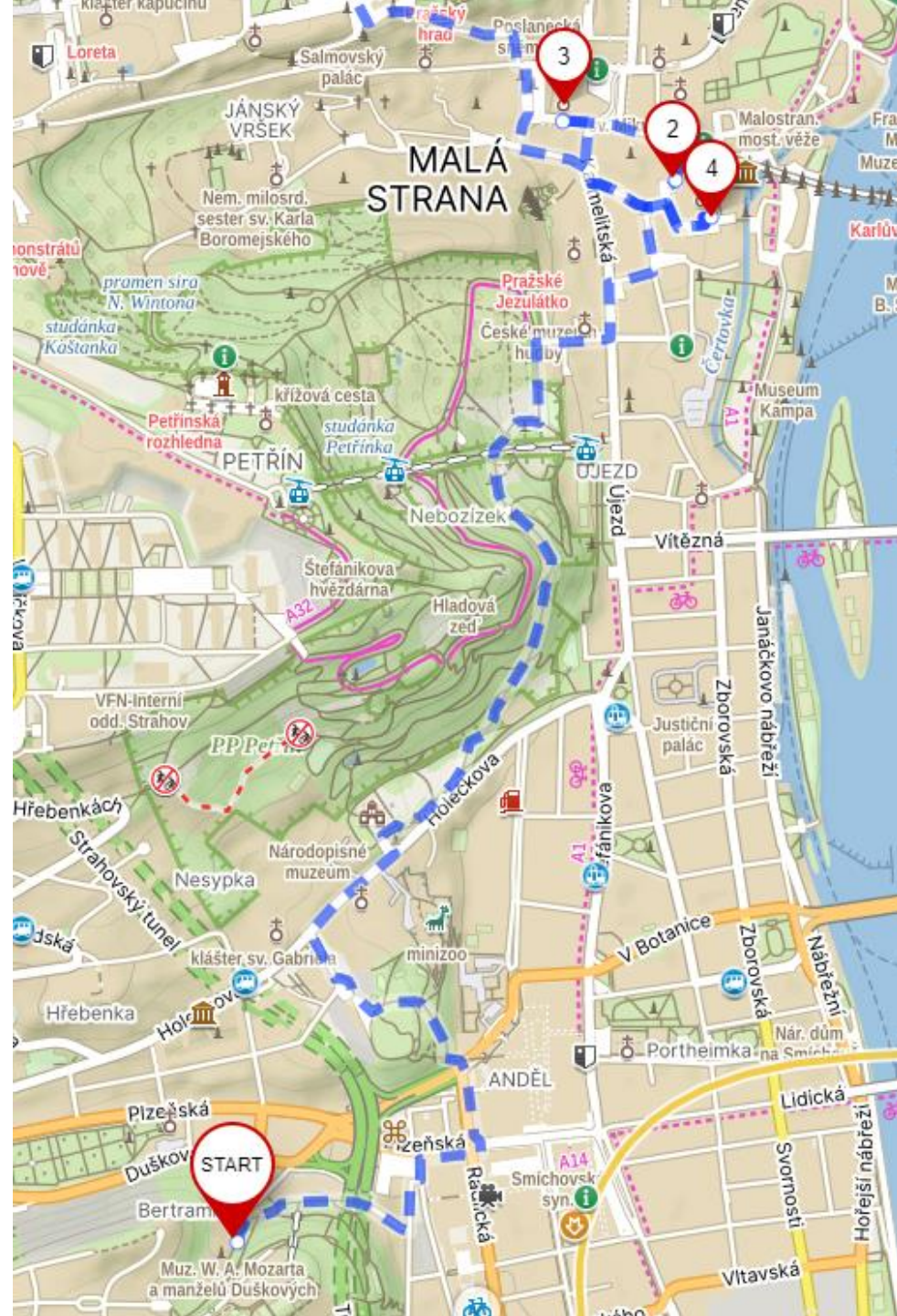

MALÁ STRANA

Start (1) – BERTRAMKA

- Pražská Bertramka je původní viniční usedlost založená v roce 1603. Na konci 17. století byla usedlost pojmenována po Františku z Bertramu. V roce 1784 usedlost koupila operní pěvkyně Josefína Dušková se svým manželem, skladatelem F. X. Duškem.
- Manželé Duškovi na Bertramce několikrát hostili W. A. Mozarta, který byl jejich dobrým přítelem.
- V roce 1787 zde Mozart dokončil svou operu Don Giovanni a v posledních dnech pobytu na letohrádku složil Duškové árii na rozloučenou nazvanou *Bella mia fiamma, addio* (Sbohem, můj krásný plameni).
- Dnes patří Bertramka spolku Mozartova obec a zahrnuje také park, fontánu a Mozartovu bustu. Objekt je pro veřejnost uzavřen a prochází rekonstrukcí.

2 – DŮM U ZLATÉHO A BÍLÉHO JEDNOROŽCE

- Dům U Zlatého a bílého jednorožce nebo také Beethovenův palác je původně barokní dům palácového typu z první poloviny 18. století. Nachází se na Malé Straně v Lázeňské ulici 285/11. Dům byl později upraven v klasicistním slohu.
- Dům původně sloužil jako hotel. Pobývali v něm při svých návštěvách Prahy W. A. Mozart (1789) a Ludwig van Beethoven (1796).
- Vedle vchodu do budovy je umístěna busta Ludwiga van Beethovena. Není jisté, kolikrát zde byl ubytován, ale pobyt je dokázán dopisem, který Beethoven napsal svému bratrovi a ve kterém výslovně zmiňuje adresu pobytu.

3 – CHRÁM SV. MIKULÁŠE

- Barokní kostel sv. Mikuláše je považován za jednu z nejvýznamnějších barokních staveb Prahy. Byl vystaven v etapách mezi lety 1703 až 1752 Dietzenhofery. Nachází se na Malé Straně, přesněji na Malostranském náměstí.
- Nalezneme zde hned troje varhany. Hlavní byly postaveny v letech 1745–47 a čítají na 4000 píšťal, které dosahují délky až šesti metrů. Barokní varhany v kostele zůstaly dodnes a bezpečně se ví, že na ně hrál W. A. Mozart během svého pobytu v Praze v roce 1787.
- Po Mozartově smrti (5. 12. 1791) zde umělci orchestru Stavovského divadla (tehdy Nosticova) uspořádali 14. 12. 1791 smuteční tryznu, při které zaznělo Requiem Františka Antonína Rösslera-Rosettiho a sólo zaspívala i Josefina Dušková, Mozartova blízká přítelkyně. Vzdát W. A. Mozartovi poslední poctu přišlo na 4000 Pražanů.
- 27. června 1827 zde bylo provedeno pod řízením Vincence Maška requiem za Ludwiga van Beethovena (+ 26. 3. 1827). Autorem jednoho ze tří smutečních sborů byl Maškův syn Albín. Na závěr zazněly Tři equale pro čtyři pozouny od L. van Beethovena.

Cíl – 4 – BEETHOVENŮV PLATAN

- Platan javorolistý – nejstarší a nejmohutnější platan v Praze. Najdeme ho v areálu Velkopřevorského paláce.
- Podle pověsti byl vysazen ve 12. století při příchodu Řádu maltézských rytířů do Prahy, ve skutečnosti však nejdříve při přestavbě paláce v letech 1725–1727. Tento druh byl totiž vyšlechtěn až okolo roku 1700.
- Podle legendy zde při svých návštěvách Prahy rád sedával Ludwig van Beethoven.

ZDROJE

- badatelské procházky Prahou s průvodci z FOK
- prague.eu
- mapy.cz
- hrady.cz
- turistika.cz
- pamatkovykatalog.cz
- wikipedie.cz
- narodnidivadlo.cz
- nkp.cz
- kudyznudy.cz
- praguecityline.com
- egeon.cz
- fdb.cz